

Mossèn Gumersind: Sant Joan va ser una festa

A Sant Joan de Palamós, i a la plaça que porta el seu nom, es va inaugurar un monument a mossèn Gumersind Vilagran, el carismàtic rector de la parròquia mort l'any 2004.

Al final de la dècada dels setanta, jo agafava cada dia la Sarfa per anar a estudiar a l'insti de Palafrugell. En aquell trajecte ens coneixíem tots, si més no tots els que el feiem regularment. A la parada de Sant Joan, hi pujaven sempre un grup de nois i noies que si bé potser ja no eren *ionquis* si

que havien estat víctimes de l'addicció al *cauall* fins feia ben poc. El cert és que es feia estrany veure diàriament aquella colla disposada a vendre revistes arreu de la comarca —revistes editades a favor d'algun projecte d'ajut als drogaadictes, ara no recordo quin—, entremig d'estu-

El monument a mossèn Gumersind, a Sant Joan de Palamós.

Quan el vi ve de la bóta

Tot és de fireta en el Baix Empordà. Els cims més alts de les Gavarres són més aviat baixos, l'aigua dels seus torrents i de les seves rieres —el Rissec, l'Aubi, la de Calonge o la de Vall-llobrega— és irregular; les valls —la de Vall-llobrega o la de Calonge, amb la conca del Tinar— són mitges llunes petites, ferradures que no anirien bé a cap dels quatre cavalls que arrosseguen el carro del sol a través del cel. Quan va saber de qui era fill, Faetont va voler portar aquell carro: els cavalls se li van desbocar; la calor, que tot ho crema, va incendiar boscos i ciutats, va assecar mars i rius. Tot plegat, un desastre. Dues grans plagues semblants han assolat bona part de les nostres vinyes. La primera, la fil-loxera, ja fa més de cent anys que va passar. La segona, la de la urbanització, la del turisme de masses i la de la destrucció sistemàtica del nostre patrimoni, no hi ha manera que passi. Un vespre d'un dissabte de començament de novembre, la sala Fontova de Calonge es va emplenar de gent que va voler assistir a la presentació del llibre *Un vi viu*, subtítulat *El vi de pagès de Calonge i de Vall-llobrega*. El signen Joan Lluís Alegret, Josep Maymí i Carles Serra, antropòlegs de la Universitat de Girona, perquè el gran valor d'aquest vi no es fonamenta només en la qualitat enològica —que això depèn sempre de la vinya, de la collita i de la bóta— sinó també en els valors etnològics: en les espècies de ceps que s'ha aconseguit preservar, en l'especificitat del procés productiu, en la relació directa que es manté entre productor i comprador, tal com es feia sempre i tal com és tan estrany trobar ara. És per tot això que els autors reals d'aquest llibre són fonamentalment les vint-i-nou famílies pageses de Calonge i de Vall-llobrega; si es vol, també, els seus compradors i els seus defensors, gent que va anar a la sala Fontova aquell vespre o que no hi va poder anar, gent que sap que l'únic progrés possible és respectar les diferents sensibilitats i maneres de fer, gent que s'oposa a la uniformització i a la cultura del tots iguals i tots al súper. Aixequem ben alt la copa!

Xavier Cortadellas

dians i gent més o menys gran que anava a Girona, al metge probablement. És clar que si s'estaven a Sant Joan és perquè mossèn Gumersind els deixava un lloc on hostatjar-se, on dormir i rentar-se mínimament. No gaire de res, però moltíssim de tot, perquè això era tot el que els podia oferir aquell home de testa rotunda i vocalització sonora a causa d'una sordesa portada amb habilitat i paciència. Crani memorable i ànima tendríssima, empordanès d'origen i dedicació; ingenu vocacional, quan la ingenuïtat es conjuga en la seva accepció més positiva.

Qualsevol nouvingut o passavolant que s'acostava a la població de Palamós, a